

המחשבות

המחשבות הרוחניות מתחלקות, בייחוסן לחלוקת עמים, בשלושה חלקים כלליים: ישנן מחשבות כלליות גדולות וקדושות שאינן נוגעות כלל בחלת כל גוי ואומה, וכל תכני לב, וכל קדושי רוח, שבכל האדם אשר על פני האדמה, שוים בהן לטובה. מעיד אני עלי שמים וארץ בין ישראל בין נכרי, בין איש בין אשה, בין עבד ובין שפחה, הכל לפי המעשה שהוא עושה כך רוח הקודש שורה עליי. "בהגנים ליום וישראלים לא נאמר אלא האדם מלמד שאפילו נכרי ועוסק בתורה חרי הוא ככהו גדול". הדברים הכלליים הללו, מצד עוזו גבהם, אינם מקבלים שום שינוי מצד המצב של האדם המשיג אותם, כיון שהאדם מגיע לכוון דעתו כלפי מעלה במובן הנעלה והשגב, שבשכלי כך אפילו אותם שאינם מכירים לא את ישראל ולא את אביהם שבשמים קורים לשם אלהי עולם רבון כל העולמים, אלהא דאלהיא, "כי ממורח שמש ועד כבואו גדול שמי בגוים ובכל מקום מוקד מוגש לשמי". סוג הדברים מצד עצמם מאירים ומשלימים, כל זמן שהם צומדים ברום גבהם, ואינם משתמלים לרדת להעסיק עצמם איזה צביון חברתי מיוחד. וזוה המין מהו גדולי הדעות מעולם לבבל באהבה את הנאמר "מן החסידים והחכמים שבבל אומת". עוד מין שני יש, שבעצם הדברים הגם כליכך כללים עד שאין הפרש באיזה שפה ולשון ומאיהו בן אומה שיאמר, ומכל מקום הם סמוכים לרגשי לב ולהשפעות מעשיות באופן קרוב עד שהם משתנים מצד הסגנון שלהם לפי חכמה של כל אומה, לפי דרכיה ומחשבותיה. על כן הדברים הללו הם צריכים להיות מיוחדים לישראל שלא לערב את הסגנון המיוחד השגור שלנו בסגנון זר, ולא לערב צולמיה בצולמא דארמאה. ולפעמים ימצאו נכרי חיל חכמי לב שידעו לסנן ולזכך את התוכן הפנימי, ושווה בעצם, להביאו יפה בסגנון הישראלי המיוחד והטהור, ואז יהיה לברכה. כאותה הברכה שכאת בכללות על ישראל מהגרים ומעולים: "שכשישראל עושין רצונו של מקום, הקב"ה

- 1 תנא דבי אליהו רבה פרק ט', עבודה זרה ג.
- 2 עיני מלאכי א"י, ומנחת קט.
- 3 עיני חקדמת חובת מלכות, ד"ה: "וכאשר נאמרה".
- 4 וזהו וזהו ר"ס—ד"כ וזהו אמר עז:

המחשבות

רואה איזה צדיק יש באומות העולם כגון יתרו ורחב. מביאו ומדבקו בישראל".⁶ ויש ג"כ מין שלישי של מחשבות של אמת ושל קדושה שהן מיוחדות דוקא לישראל, לא רק מצד הסגנון כייאם מצד התוכן והפנים, ומי שבא לערב בדברים הללו נטיעים של חוץ חרי הוא מערב ופוגם. לאלה לא יועיל שום שינוי צורה, ושום יפוי סגנון, מצדו הננו: "עם לבדד ישכן ובגוים לא יחשב". אמנם ההגל גדול, בקיאות מיוחדת, וחרירות מודגלת, צריכה היא המחשבה עד שתוכל לבקר בנידור בין אלה החלקים, שלא להחליף מין בשאינו מינו. על כן נמצא בין גדולי הדעות אחרים משתמשים מכל הכא לידם מטובי חכמי האומות, אפילו בדברים היותר נשגבים, ואחרים בודחים מזה לגמרי, ואחרים שעומדים בתוך, נוטים לכאן ולכאן, מקדבים בימין ומרחקים בשמאל, וישנם גם כן להיפך, שזה הכל תלוי באיורו החלק שהענינים הדברים מגיעים לשם, והרגש הקדוש הפנימי מנחה את קדושי העיון למטרת היותר טובה, "עין ד' אל יראי", "ותומת ישרים תנחם".⁷

כשהאומות מתגברת בישראל, בדרך הראוי לקדושה ולברכה, צריכה היא לעולם לכונו, לרומם ולשגב את הצדדים המיוחדים לנו, שאין בהם חלק ונתלה לזולתנו, להרבותם ולהרחיבם, אבל לא לזרות הלאה את כל הדברים הכלליים שבדברים שבקדושה והגיורי טהרה אפילו אותם שהם כלליים מצד חכמם, ועל-יוזמור אותם שהם כלליים גם כן מצד סגונם. "הללו את ד' כל גוים, שבחווהו כל האומים, כי גבר עלינו חסדו ואמת ד' לעולם, הללויה".⁸

אדרבה כשיתחזקו הדברים הפרטיים ממילא הענינים הכלליים מוסיפים אומץ ובריאות, עד שהם כל כך מבהיקים, באופן שלא די שזוכל להיות לברכה לעולם מצדנו הפרטי, עוד נוכל לתרבות ברכה מיוחדת ג"כ מצד חלקנו הנשגב באוצר הכלל, ונברכו כך כל משפחות האדמה ובורצי, אפילו סגונות הכאות מגליה לאספמיה אינם מתברכות אלא בשביל ישראל".⁹

עלינו לדעת שמצד הגוץ הטהור שלנו — שדוקא כשנבא עד עז ההכרה הרוממה, בחכמה שלמה רוח חי באמת, נדע בצדק להתפאר באור האלהי השורה עלינו "שבמי יה ערית לישראל להודות לשם ד'".¹⁰ מצד האופי הפרטי הזה המיוחד לנו, הננו עומדים גם במצב הדברים הכלליים לאות ולמופת לעולם, כשנשמור יפה את סגולתנו, ונודע בגוים זרעם וצאצאיהם

- 6 עין מודש שו"ה שידים רבה משה ר' א.
- 7 כדברי כי"ג.
- 8 תהלים ל"ג י"ח.
- 9 משלי י"א ג.
- 10 תהלים ק"ח.
- 11 עין בראשית י"ב ויבמות ט.
- 12 תהלים קכ"ב ד'.

מדי גדלו, אמנם הוא כלי-כך גדול, כל כך גשא ונשגב, עד שכשיצא אל הפועל ביום עזו, ידע איך לכלכל הכל במשפט "ממנו פנה, ממנו יתד, ממנו קשת מלחמה, ממנו יצא כל נוגש יחדו"¹⁴, ואו בתוקף שלמותו הוא משלם נחומים ג"כ בעד כל המגרעות והרפיונות שסבב מדי אספו את כל כוחותיו לתקודה העליונה המתגברת באריותות, "כי חרבותיו ושוממותיו וארץ הריסותו כי עתה הצרי מישב ורחקו מבלעדי"¹⁵, "התת בשתכם משנה וכלימה ידנו חלקם, לכן באיצם משנה יירשו שמתת עלים תהיה להם"¹⁶ במהרה בימינו.

¹⁴ זכריה ג' ד'

¹⁵ ישעיהו מ"ט, י"ט.

¹⁶ שם ס"א, ז'

בתוך העמים, כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברוך ד"י¹⁷, על כן בשעה שהמדות הטובות הכלליות והעוונות המהירות שנחפשו מעט מאור ישראל בהרבה מן העמים, כשתן גופלות ושוקעות, עלינו להחזיק בהן ביתר שאת לשתור ולזכות. אצל העמים כולם יכולים, לפי המצב הזה שבאנושיות, רק יחידים לחיות מתנשאים למדרגת הצדק, אבל אין מעמד לשוב אומה בעולם שיהיה הצדק חותמה, ושיהיה היישר האלהי שאיפתה היותר אדירה ופנימית, כי אם עסדי אלה, אחרנו הגנו מוצאים את עצמנו מצד טבע לאומנו, כי החפץ הנשוא לצדק האלהי שישלוט בקרבנו ובעולם — זהו אדיר חפצנו הכללי, הרגש הנשוא הזה דוסף בחוקה בחיינו היותר פנימיים, וכל מי שרוצה לחוש את גשמתו הישראלית ימצא אותה כשיבקשנה בקרבנו פנימית, זהו שורש אהבת האלוקים, הצפונה בלבנו ובנפשנו פנימה; הכח הצפון הזה הוא גנו בקרבנו מתגלגל הוא בכל הדור ביחידים, ומושרש ג"כ בלב כל איש מישראל, הטובל בלי-אין כדי להיות נטפה על נחלת ד', אין הידיעה מהסבת הגורמת להיות כלי-כך דבק בעמו הנרשש והנמס מעבבת לגמרי את העובדא, כי החיים בפועל מהם יותר חוקים מהדעת והרעיון האנושי הכחה והחלש, — אבל בלב כל יחיד מישראל סמיר ובעלם נקודת חיים נפלאה להיות רבק דוקא באומה זו, שמקור חיותו נזיל ג"כ בקרבנו, וטבע נפשה הכללי הוא החפץ האדיר לאור האמת והיושר האלהי הזך והמתרומם, שיגלה ויראת בפועל בעולם, כל המעשים כולם, כל המצות, כל המנהגים, אינם כייאם כלים רבים המכלילים בקרבם כל אחד ואחד ניצוצי אורה אחרים מהאורה העליונה והגדולה הזאת, שלפי חסנם של הכלים, לפי סתורחם, ודיוקם המכוון, כדמות הדיוק הכלשני לעומת הרפיונות הפנימיים שמתבטאים על ידו, — כך האורה מתגדלת; ולפי מרבית הדעה, השכל הגדולת המחשבה והרחבתה, כן טל החיים מרטיב ומחיה את כל לב שוקק וכל נפש צמאה.

שמא לא ימצא האדם בפועל, את היתרון המוסרי שלנו עכשיו, נאמר לו: כשתבקש בכללות האומה בודאי תמצא, ולא עוד שאין הדבר תלוי על-פי הצדק שבפועל, שישנם כמה דברים המונעים ומעכבים אותך להוסיף בגלוי, כייאם על-פי כשרון הצדק הננו ככח בכלל האומה, והכשרון הזה הוא כלי-כך גדול ונשגב, עד שהוא עולה למרום הצדק האלהי, וחפץ דוקא בצדק עולמיים! מובן הדבר שמעלה אדירה כזאת בעיקר הטבע, מוכות אבות, משרש הגזע, אי אפשר שלא תגדל עמה, כל זמן שלא יצאה אל הסועל גם כמה חולשות ורפיונות, כטבע כל כח גאוני שמאבר איות כחות צדיקים

¹⁷ ישעיהו ס"א, ט'

ירושלים

מראש הררי קודש, ממעמקי נשמת ישראל, תחית האומה נוכעת, החיים האייתנים, המפכים בעמנו ומעוררים אותנו לתחיה אחרי שנת-מות עמוקה של גלות קשה ומרה, הלא הנם החיים של נשמת ישראל השלמה, נשמת הגוי כולו, לא חלק ממנה, לא איזה כשרון מיוחד מבשרונותיה, כיוצא רוח חייה השלם, בכל גבורתו, בכל צביונו ותפארתו, והמטבע הבולטת לרוח נצה זה נחתמה בכליל שלמותה בעיר האלהים, ירושלים הכנויה כעיר שחברה לה יחדו¹: רוח החיים החי לעולמי עד, הרעה העליונה והנצחית, מצא את מגוחתו בהר ציון אשר אהב סלה, וישראל הוא יודע את זאת בעומק חיי נשמתו, יודע הוא שהוא צריך להתכונן ולהיות לעם, הוא יודע שארץ צריכה היא לעם, יודע הוא שעם צריך לכל קניי-חומר, וכל קניי-רוח, לחיי עבודה ופעולה, לאכרים, כורמים ויוגבים, לחוצבים, בונים ופסלים, למושכי שבט סופרים וכל מיני אמנים שונים, ואת כל הכשרונות הללו רוצה להוציא מכח אל הפועל מרוחו העשיר והער, — אבל יותר מכל זה יודע הוא: שיש לו נשמה עליונה ורוממה, שהוא עם אלהי עולם, עם פלאי פלאות, מקור אמונת אומן, מקור חיי הרוח העולמיים, מעין אור ד', ונשמת אל חי העולמים כו חיה; ונשמת אלהים חיים זאת, אשר בכל העולמים היא מחיה ומעוררת, מאירה ומשעשעת, נוזלת פלגים של חיי עולם בכל רוח ונשמה, מטהרת ומקדשת את כל היקום, מפתחת אותו הלך ופתח, מרוממת אותו מכל שפלות, נותנת עוז-שירה ורוממות-קודש במלא-עולם, שכינת אל חי. — בישראל היא שוכנת בסגולתו הלאומית, ההיסטורית, הגזעית והאישית, ובציון אוה למושכ ל², ומירושלים לא וזה שכינה מעולם³. כשאנו באים לדבר על ירושלים אז שחו כל בנות שירי החול, כאבן ידמו כל רגשי תרבויות שונות לקחות מכל גויי נכר, פה ר' כדד ינחנו⁴, פה גאון ישראל עומד בכל הדר גאותו, לא נכנעה גאות עולם אשר לו מכל החורבנות הרבים, מכל גלי הצרות אשר על ראשו עברו, אדרכה, הס הוסיפו לו עמדה ועוז, גאות עלומים והדרת-שיבה.

הננו הולכים ומגששים לעורים קיר כל ימי התחיה הלאומית, מעת אשר הזכרה בשמה בארץ החיים, הרגש החזק המפעם בקרבנו הוא הרבה יותר עז וטהור, הרבה יותר גדול ונשא, מכל ההסברים השונים, אשר אנו חמיד מחאמצים להסבירו, לבושים צואים אנהנו מלבישים את בן-המלך, כי לא נוכל בנשמותינו הרצוצות לתאר את גדלו — גדלנו, מה איומות הן המחשבות אשר עלו על הלב מראשית ימי התגלות תחיתנו הלאומית עד כה!

¹ תהלים קכב ג. ² ע"פ תהלים קלב יג.
³ ע"פ דברים לב יב. ⁴ תנחומא שמות י.

— מחשבות. שאם היה כהן קורטוב של אמת היו יכולות להמית גם עם חי וק"ו שאין כהן כח להחיות עם מת. אבל כל אלה המחשבות הזרות וכל ארחות התורה ודרכי החיים האפלים היוצאים מהן לא יכלו לנגוע עד מה בעצמה של נשמת אלהים-חיים ההולכת ומתגברת בתוכנו ומקיצה אותנו לתחיה. מבשרת-ציון העומדת על הר גבוה. האומרת לערי יהודה: הנה אלהיכם⁵. וזהו העד היותר נאמן על שלמות נשמת אלהים חיים המפעמת במסתרים בתוך תנועת התחיה שלנו. כי לא הגיוני לבב אנוש ולא רוח-בשר חציר הגה את כל התזון הגדול הזה של תחינו. כי אם דבר ד' הוא זרם אור אל אלהי ישראל הוא המתגלה בכל תנועותינו הקטנות עם הגדולות, הוא ההולך לפנינו לישר הדורים והוא שוכן עמנו גם בכל טומאותינו, מצמצם את כח גדלו לפי מדת כח גונו השבור ולפי חילה של נשמתנו הרסוקה. ששניהם יחד שכים לתחיה בהדרגה אטית. — הנה הוא מהלכה של התנועה בעצמה ההולכת בהדרגה את מסלוליה הצרות, אשר כבר עברה תקופות של יאוש ושמומן, שבר רוח וטמטום לבב, והנה היא היא עומדת לפנינו כגודל-לבב ותאות קודש בלבכה ואומר גדול בפיה: לכנות את ירושלים היא חפצה. "לעשות את ירושלים תהלה בארץ"⁶. עליהו של זרם מהלך התחיה עד כדי גובה קודש זה בבטיחנו כבר, שהתמיסה הרוחנית העכורה במעט הולכת ונחה, וקדושה ומנוחה יחד עם גבורת חיים ותפארת יחלו הפעם לפעם בנושמתנו, ובגאון שם ד' תלך התחיה את דרכה כאשר לה יאתה.

שחי מתנות טובות נשתלמו לנו כמלואן מירושלים, עיר מקדש מלך. גאון הקודש וגבורת החיל. מעת אשר חרבה עירנו ושמם בית מקדשנו ונוטל כבוד מבית חיינו נחשכו לנו שני המאורות הללו. גאון הקודש חדל תת את כחו, אור הנבואה האלהית הועם, רוח הקודש פסק וחשכים הלכנו נורדים בגויים. גבורת החיל חדלה גם היא לעומת-זה, והדלדל כתנו והננו כצללים נהלכים בארצות נכר. שחי המתנות האלהיות הללו. הקדושה והגבורה. שאין קץ לזיון ותפארתן בהיותן משולבות שחיהן יחדו, נחקו זו מזו וכל אחת בפני עצמה נתדלדלה דלדול אחר דלדול, עד אשר מחשבת הגלות המנוולת נדבקו בנו טומאת כפירת אלהים תחת גאון הקודש ורשלנות ומורד לבב תחת גבורת החיל. ושני הגעים המאורים הללו הולכים ומלפפים אותנו ואוכלים אותנו בארץ אויבינו. וכאשר שבו פליטי חרב מארצות-אויב אל נוה רבצם, ואור התחיה נגה עליהם באור כהה אשר לא יכול לגרש את הצללים, באו כרוכים יחד עם צרפלי טהר של תחית רוח והתעוררות לאומית — טומאת הכפירה והטמטום מעבר מזה והרשלנות ומורד הלב מעבר מזה הפיצו בקרבנו מחלות שונות, אלה שני אבות הטומאה שהוכאו לארץ ד' מטומאת ארץ הגויים, ויעותו את נתיבות חיינו. לאושרנו מעט הוא שיחפשט המדה על שחי המחלות ביחד באיזון סיעה מסיעותינו. על פי רוב גנועי טילוק שכונה, חולי הכפירה, הגם פחות גנועים במחלת הרשלנות ומורד הלב, והגנועים כרשלנות ובמורד עור נכורים בהם סימני

⁵ ע"פ ישעיה סב ז.

⁶ ע"פ ישעיה מ ט.

3

החיים של גאון הקודש. אם אמנם בשניהם רק צללי חיים אנחנו רואים. אבל למרות מראות נגעים הללו, לא חדלה נשמת אלהים חיים החיה בקרבנו לפעול את פעולתה. התחיה הראשונה, אשר הלכה צעדים טפופים ומדודים, מרובי הפסקות וסירוגים, מעת החל הישוב הישן, לא נקתה ממורף הלב, אבל חיי נקודות הקודש היו בה כמדה ידועה: והתחיה החדשה, שהחיתה מעט את צעדיה, לקחה לה למנה איזה נצוצי חיים של עז, אבל לא יכלה להכחיד את הרקב הפנימי המכלה את זה שמבלעדיו לא תוכל לנו כל עוצמת רוח ליתן פרי תנובה — את גאון הקודש. אמנם לא נגעי נשמה הם מראות נגעים הללו, נגעי עזר המה. בתוכיות נשמת עם קדוש, נשמת אלהים חיים כוערת כעז גבורתה, ואע"ג דלית בהו הימנותא איקרו בני ובמקום אשר יאמר להם: לא עמי אתם — יאמר להם: בני אל חי⁷. ורוח התחיה בהגיעו בשערי ירושלים כבר ידע את אשר לו, הוא יכיר שכבר הגיע לו התור לעמוד על רגליו הכן, הגיעה השעה לנער מעליו בכת אחת את שכחת ד' ואת הרשלנות גם יחד ולשוב לקבל את שני המתנות הטובות משולבות יחד: הקדושה והגבורה בתוכרת, גאון הקודש וגבורת החיל.

כקול שופר גדול וכנס הרים יפעל הד הקול ועוז מחזה התנועה יחד הקוראים פה אחד בכל תפוצות ישראל אשר הודתו שם: בני את ירושלים, שכללוה ופארוה, הציבו בה לכם יד ושם, יחידים וצבורים, צעירים וישישים. "סבו ציון והקיפוה, ספרו מגדליה, שיתו לבכם לחילה, פסגו ארמנותיה, למען תספרו לדור אחרון כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו על מות"⁸. והקול הקורא לבנין ירושלים, והמון רגשות הקודש היוצאים וזורמים לעומתו בקרבנו ממעמקי תהום הנשמה, כשאנו אומרים: הגיעה עת עירי האלהים להבנות, יהיה ג"כ מלאך מצרף ומטהר, כאש מצרף וכבורית מכבסים. הקדושה והעז אשר ימלא לבנו יחד מכל הכרוך בשם עיר ד' שמה יהיה לנו כתרס כפני הפורעניות של שתי המחלות שסלוק אור גאון הקודש ואור גבורת החיל גרם להן לפגע בנו.

כשאנו מדברים ועסוקים בבנין ירושלים הלא הנה עומדים אנו בגיא חוץ, תבנית הקודש וההראל ובנין בית המקדש, אשר לא יעלה עוד כעת על לב איש לאמר שיכוננוהו ידי אדם בימינו בכל שיא גובה קדשו, כבר יתנו עלינו איזה קוי אור מהודם. והדעה שהגנו העם אשר לו בית חפלה לכל העמים נועד⁹, הגוי אשר ירומם את רז אור חיי האמונה כסוד שיח קדשה לרום גבהו, לפלס נתיב לאושר אין קץ לכל גויי תבל, בגדולתו ותפארתו כודאי הרבה יותר מאשר פלס להם כירידתו ודלדולו, הדעה הזאת ההולכת ומתאמצת בפועל החיים בבנין ירושלים, אשר ילך ויקיף את כל נאות יעקב מסביב בכל הגויים אשר הודתו ובכל החורים אשר התחבאו שמה עם שרידי חרב, היא תתן לנו פנים חדשות ותחדש כנשר נעורינו בגאון שם ד' מהיכל קדשו, תחכיב את מחשבתנו ותעורר את חושי הקודש העמוקים להיות נוהרים אל גאון ד' ואל טובנו, מלאי חיים וגבורה אדירה.

והרוח אשר יצאה מירושלים הבנויה, אשר כל הגוי כולו מקצהו ישתתף בה, רוח אלהים יהיה ורוח הקודש יקרא לו באמת ובצדקה, בגאון יצער ממעל לכל קולטורות זרות

⁷ ישעיה נ"ו ז.

⁸ תהלים מח יד.

⁹ ע"ם קידושין לו א.

אשר כל הטוב שבהם ימצאו כבר ערוכים ושמורים ברוחו ובאור קדשו וגבורתו, וקול התור אשר ישמע בארצנו מציון מכלל יופי קול יעקב יהיה כמלא עשרו, תפארתו ואמתו, ואנחנו, שמאז יודעים אנו את הרו שבלאכי השרת משתמשים בו — להקדים נעשה לנשמע¹⁰ — הננו יודעים שהמחשבה האנושית, ביחוד בחיי הקודש ואור האצילות העליונה, מתפרנסת היא מהמעשה היוצא לאור המציאות החיה, הננו קרואים ועומדים לעת חפץ כזאת, אשר קול ד' בכח מתוך התחיה הלאומית ההולכת ועולה במסלוליה קורא אותנו, כי בא מועד לדרישת ציון המצוינת בכל מלואה ודיקנותה של מלת "חבת ציון", — נדע נאמנה כי כל אוצר הטוב של יגשות הקודש, של גבורת אלהים, הקשור והכמוס בזכרון ירושלים ומהותה הפנימית, יגלה ויראה לנו להודיע לעיני רוחנו ודור בנינו לפי רוב המעשה, וכל אשר נהיה יותר עסוקים, כל יחיד וכל צבור, כל קבוצה וכל סיעה, לשכלל את ירושלים ולפארה, וכל אשר ימלא אויר עולמנו מקצה בחשק בנין ירושלים והדר שכלולה, כה יוסיף אור רוח קודש ד' אשר בתוכיות נשמתנו להופיע ולהתלהב, ומלחמת קיומנו הרוחנית תקח לה צורה חיובית, הדעה הפנימית של הכרת קודש ישראל וגאונה בתחית אור קדושת אמונת אומן המלאה חוסן ועוז אל, תוכל לשוב לתחיתה רק עם יניקתה מזיו מקורה, ולהכיר את שירת ישראל, שיר אל נאדר בקודש, צריכים לבוא לעיר ישראל ולבוא אליה — ברוח קודש חמוש בגבורת אלהים, וזאת העיר גיא חזיון, מקור הנבואה ושירת קודש, לא תמיר את סגולתה הגנוזה בה לעדי עד, וכאשר יגיע חשק השכלול הרוחני של ישראל לעיר מעוזו עד אשר יתעורר החפץ לעטרה בסוד הקדושים דורשי אלהים, בגאון עוז צועדים צעדי און לחשוף צפונות הדר שם אלהי יעקב וגבורת ירושתו הרוחנית, המפליאה את כל העולם מאז ועד צולם בתפארתה ועושר קדשה, — סוד קדושים גבורי אל אלה, העומדים הכן ברוח אלהים חיים, על בסיס התחיה הלאומית, המקשיבים קשב רב קשב בשיח סוד קדשה, משוקי רוח שירת קודש ותפארת נשמה חיה ומקורית אשר עוז לה כאלהים שוכן ירושלים, הם רק הם יאסרו לנו את המלחמה החיובית נגד כל רוח ערל וטמא של אל גבר, המתפרץ לשוב ממנו נפשות רבות, "מטה עוז ישלח ד' מציון, רדה בקרב אויביו"¹¹, ואור הקודש, הממלא חן ותפארת מציון המשוכללת ובניה דורשי אלהים בלב מתנה וברוח נדיבה, ימלא רוח חיי טוהר חיי עולמים את כל נאותינו, ולתנועת מתנתנו וכל מקראיה ישוב הודה והדרה, "כי בנה ד' ציון נראה בכבודו, פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם, תכתב זאת לדור אחרון ועם נבוא יהלל יה"¹².

(תרגום)

¹⁰ ע"פ שבת פה, א.

¹¹ תהלים קיב.

¹² תהלים קב יח.